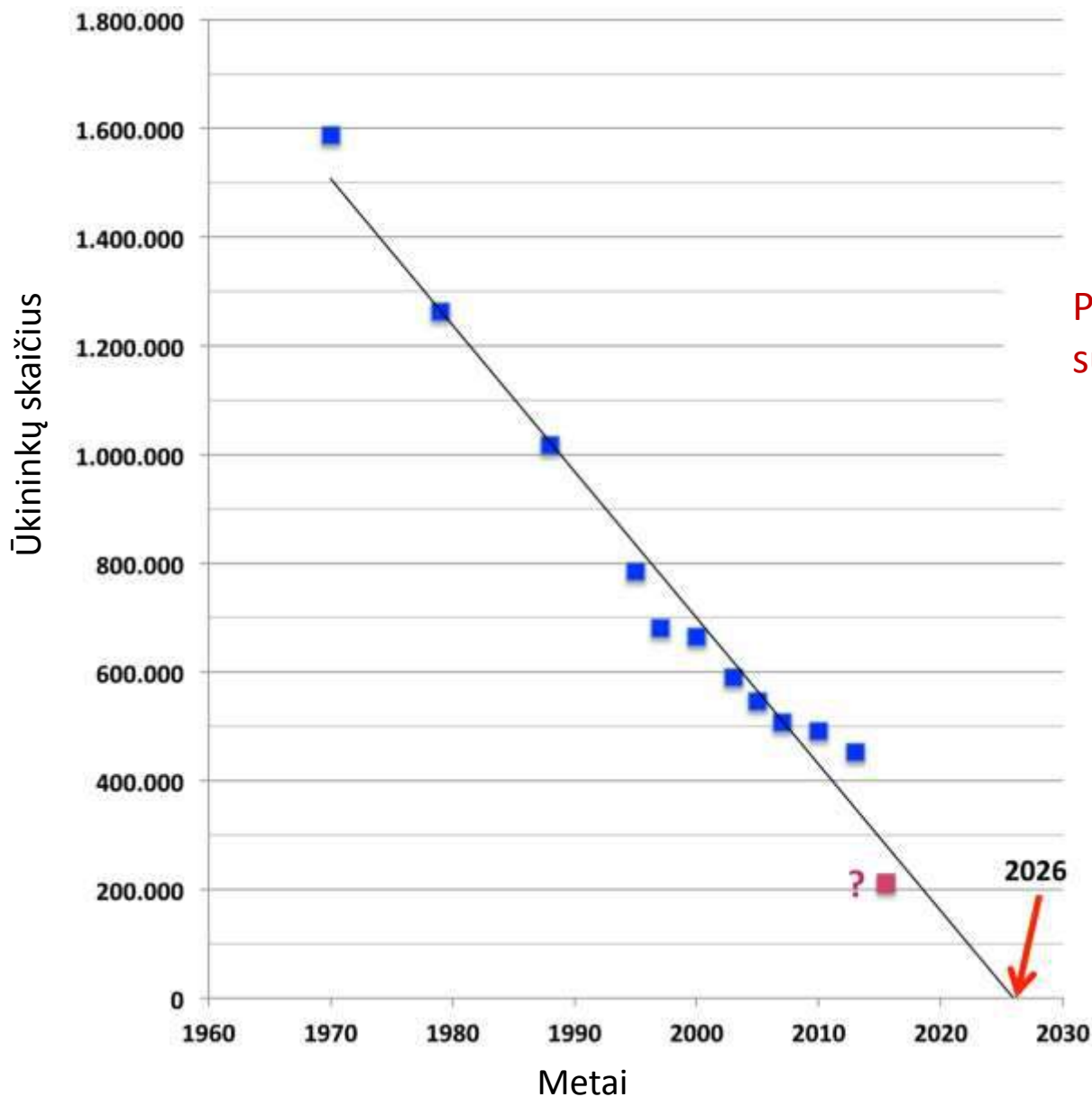

Agroekologija: tvarių žemės ūkio ir maisto sistemų link

Alain Peeters,
RHEA mokslinių tyrimų centras

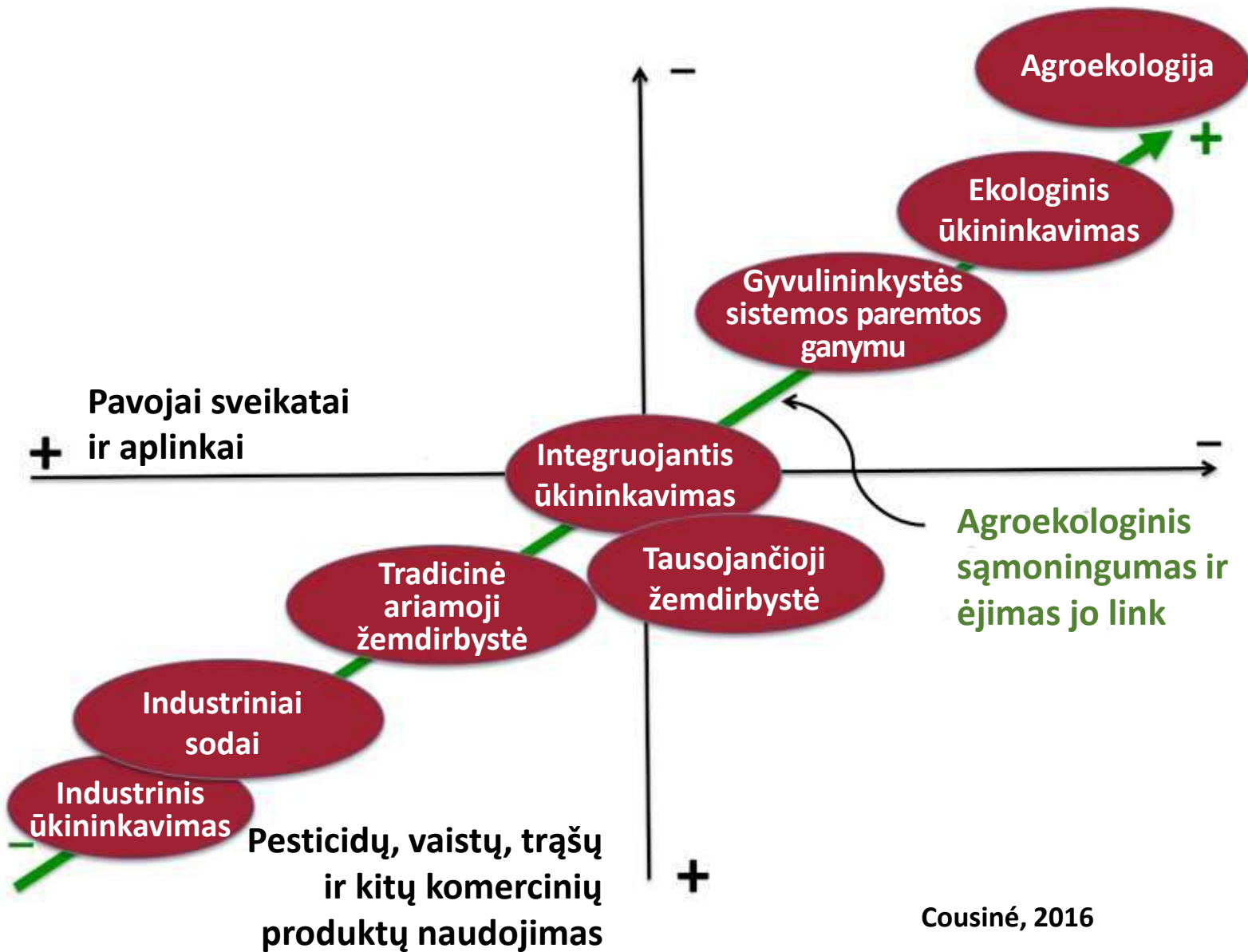
Europos tradicinių šeimos ūkių sistemos. Ar joms gresia žlugimas? Ūkininkų skaičiaus Prancūzijoje pokytis 1970–2013 m.

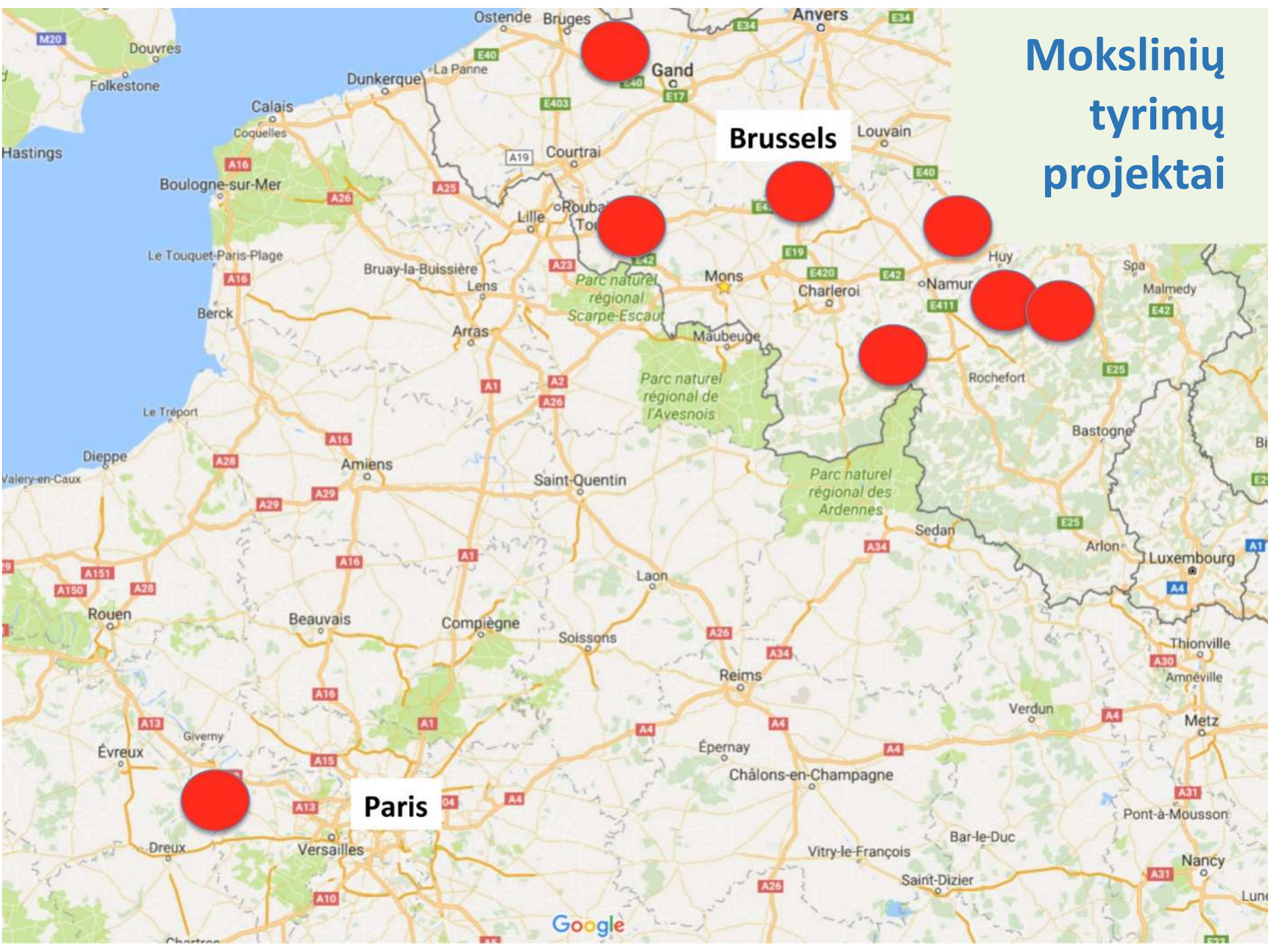
Per 45 m. ūkininkų
sumažėjo 3/4

Galimas ir kitas scenarijus – agroekologinės sistemos

Mokslinių tyrimų projektai

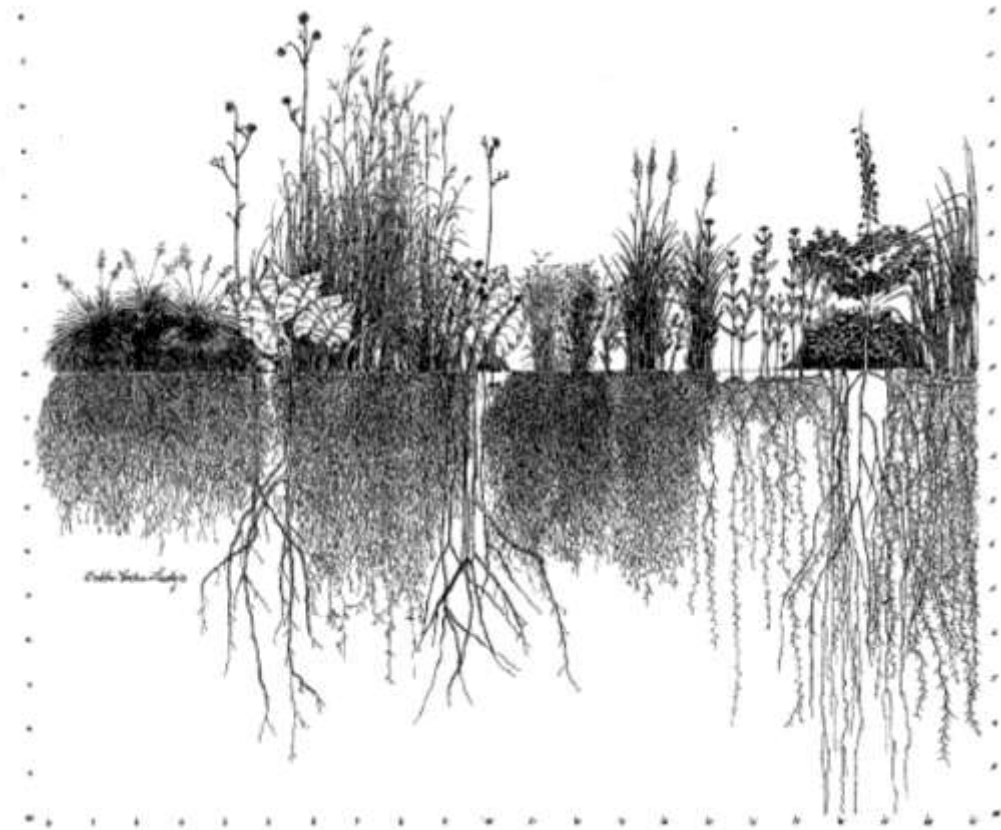
Agroekologijos ekologinė strategija

- Iškastinio kuro pakeitimas biojvairovės ekosistemų teikiamomis galimybėmis;
- Investavimas į biojvairovę visuose lygmenyse.
- Vietinių išteklių naudojimas
  - = endogeninis (vidinio potencialo) dirvožemio derlingumas
  - ≠ intensyvus pesticidų, cheminių trąšų ir kitų produktų naudojimas
- Pagrįstas stebėjimais, mąstymu ir žiniomis

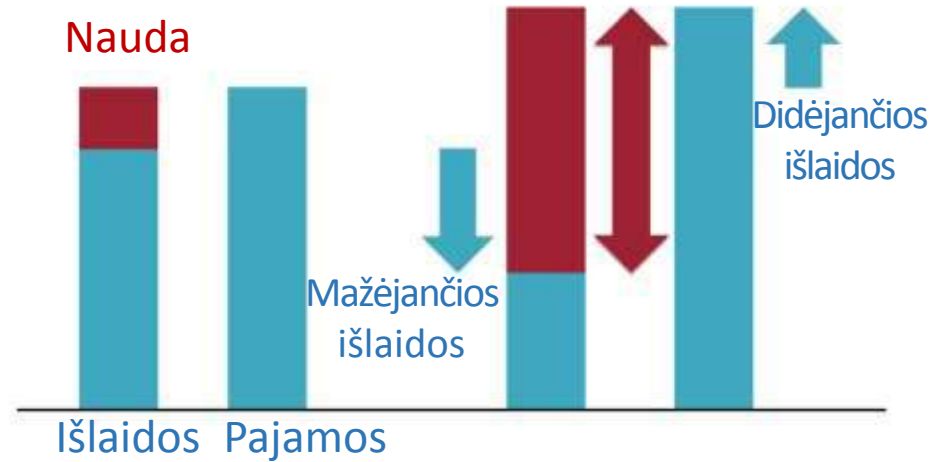
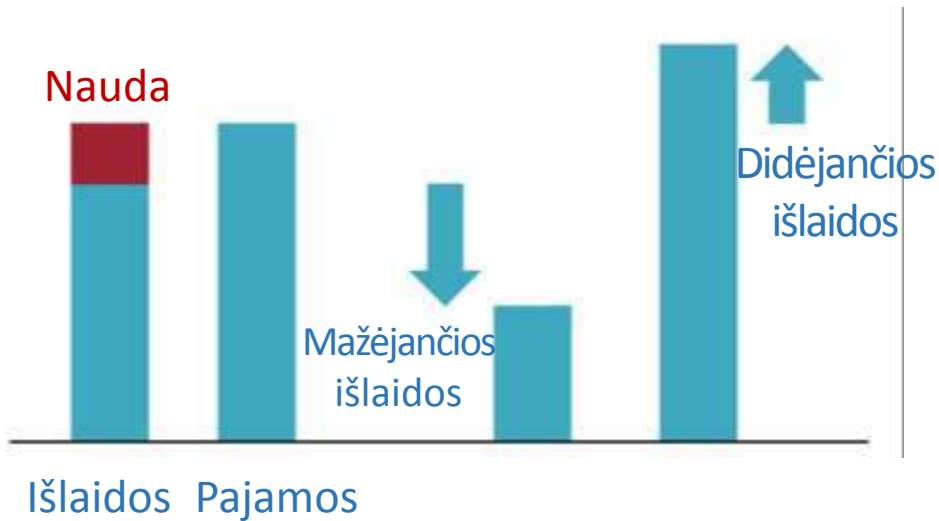
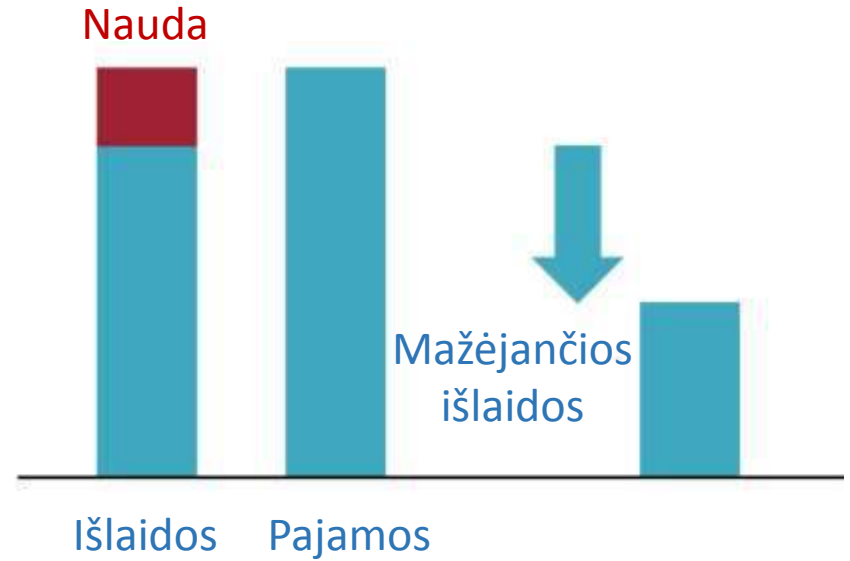
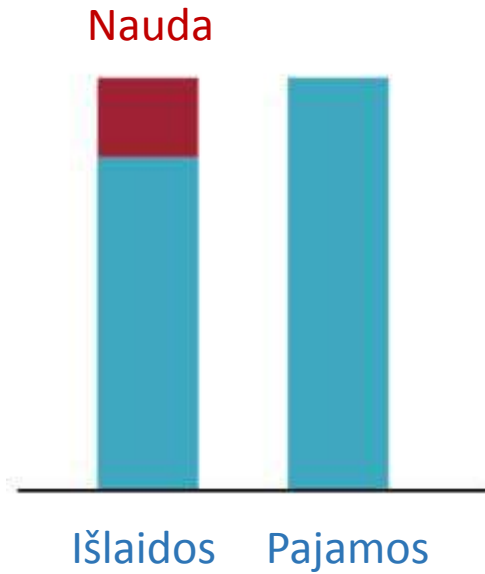

Agroekologijos ekologinė strategija

- ⇒ Didesnis prisitaikymas ir atsparumas klimato kaitai;
- ⇒ Klimato pokyčių sušvelninimas kaupiant anglies atsargas dirvožemyje ir mažesnėmis šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijomis

Agroekologijos ekonominė strategija

Perėjimo nuo tradicinio ūkininkavimo prie agroekologijos metodika

Perėjimo nuo tradicinio ūkininkavimo prie agroekologijos metodika. Keli būdai

Tradicinis
ūkininkavimas

Tausojantis
žemės ūkis

Ekologinis
ūkininkavimas

Agroekologija

Tradicinis
ūkininkavimas

Tausojantis
žemės ūkis

Agroekologija

Tradicinis
ūkininkavimas

Agroekologija

1 žingsnis: ekologinio tinklo vystymas

Ekologinės infrastruktūros, atbaidančios kenkėjus

Specialios žolinių augalų juostos –

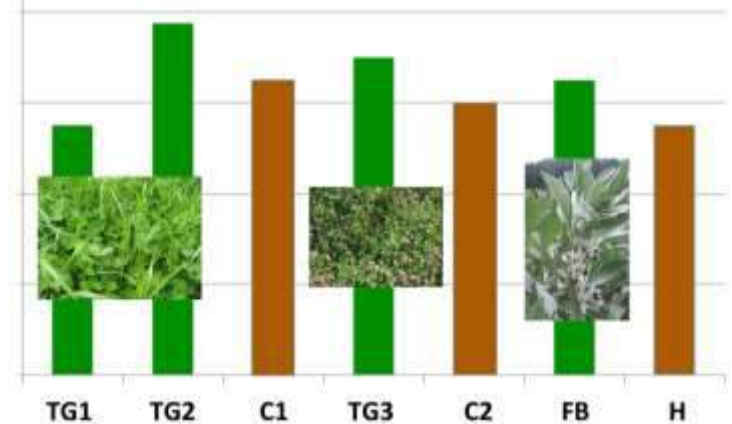
➔ natūrali pasėlių kenkėjų priešų buveinė.

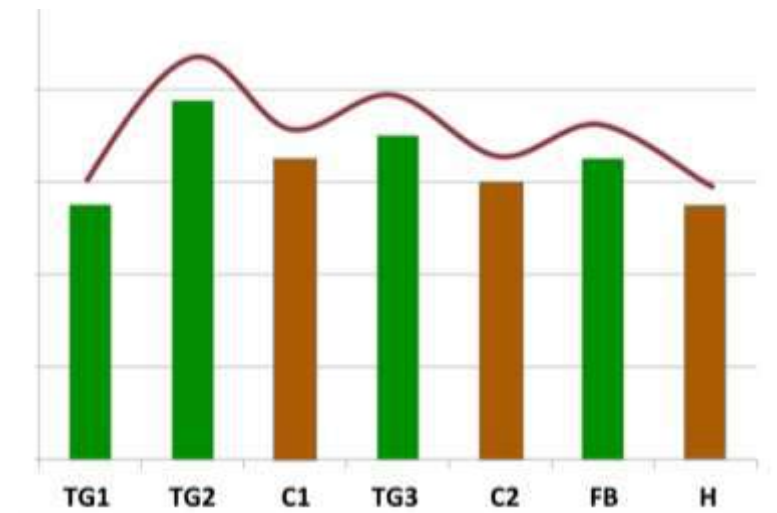
2 žingsnis: augalų sėjomainos modeliavimas

- Laikinas ankštinių augalų žolynas – viena iš pagrindinių sistemos dalių. Laikino žolyno vieta ir svarba: dirvožemio struktūros, derlingumo ir gyvybingumo atstatymas;
- svarbus azoto fiksavimas;
- daugiamečių piktžolių kontrolė (varpučiai, usnys, rūgštynės);
- vienmečių žolių kontrolė.

Augalų sėjomaina: Ankštinių ir neankštinių pasėlių kaita

Dirvožemyje esančio azoto pasiekiamumas

3 žingsnis: pasėlių ir galvijų integracija. Mišrios ūkininkavimo sistemos

Laikinų ankštinių žolynų svarba

mišrus ūkininkavimas yra neatskiriama
agroekologinių sistemų dalis

Pasėlių ir galvijų integracija = mišrios sistemos

- Atrajotojai = pirmas pasirinkimas
- Monogastriniai = gali būti integruoti į žolynų sistemas

**Žolinių pašarų pagrindu specializuotos galvijų
ganymo sistemos**

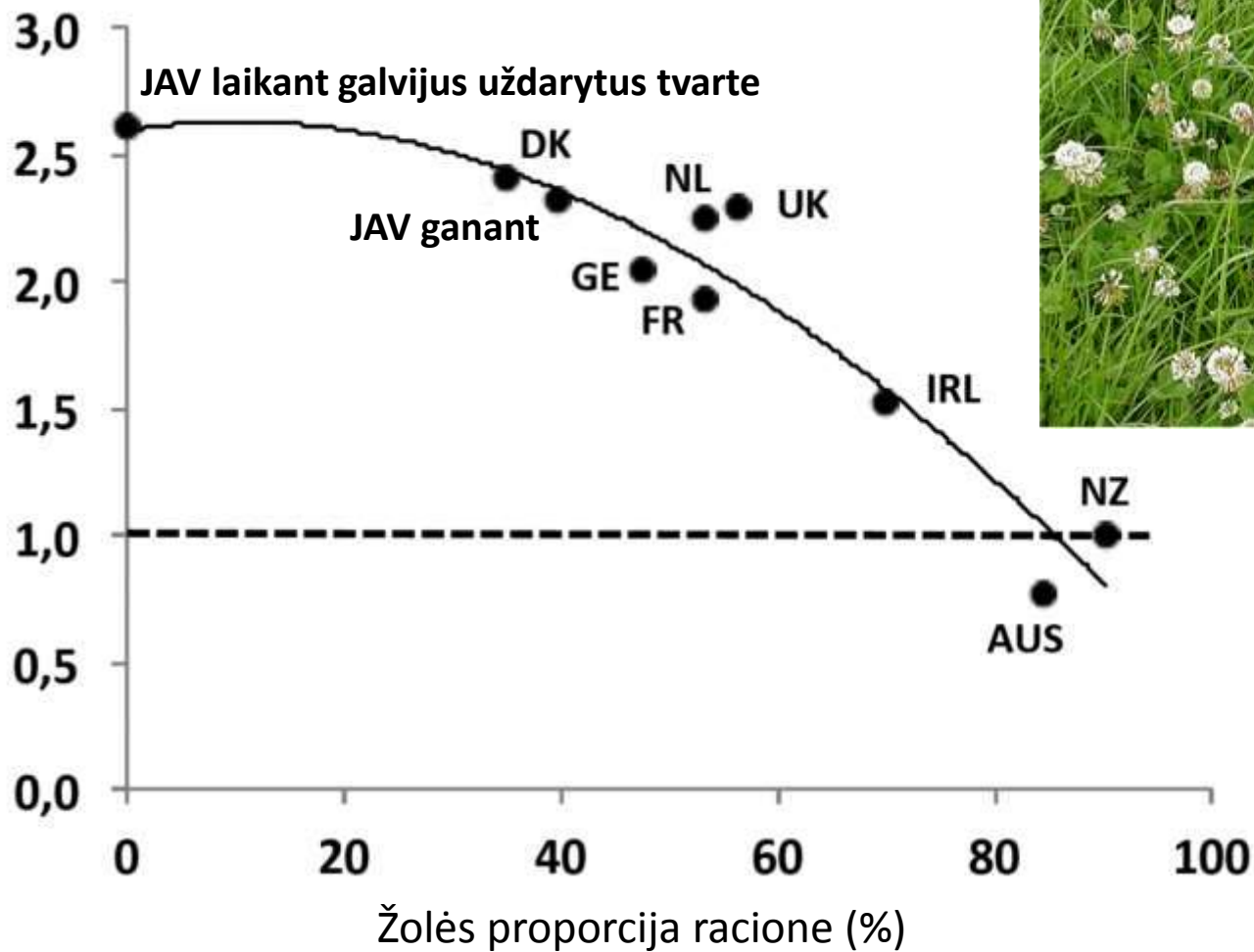
Lauke žiemojantys gyvuliai = mažos išlaidos, mažiau darbo

Žolynų valdymo optimizavimas

Daugiau žolės, mažiau išlaidų

Iš viso išlaidų (palyginti su Naująja Zelandija)

Tinkamos galvijų tipo, veislės pasirinkimas ir genetika

Galvijai

- Penimi žole;
  - Laikomi lauke;
  - Savarankiškai maitinasi;
- Ankštinių žolynų įrengimas

Tinkamų veislių parinkimas: *Angus* ir kitų veislių karvės

- Ilgo ciklo rotacinis ganymas
- Mišrus ganymas
- Tanino šaltiniai

4 žingsnis: organinis arimas, neišverčiant dirvos

**Didelis biomasės kiekis spalį +
piktžolių kontrolė**

**Mulčo biomaksimumas ant
dirvožemio spalį.
Biojvairovė dirvožemio
paviršiuje**

Javų pasėliai ir mulčo biomaksimumas vasarį

**Organinis arimas,
neišverčiant dirvos**

**Daiamečių piktžolių
ir žolės kupstų kontrolė**

Akėjimas

5 žingsnis: rezultatai.

Agroekologija ir ekonomika

Ekologinė žemdirbystė, palyginti su tradicine

Produkcija, kainos ir bendro gamybinio pelno santykis, palyginti tradicinę ir ekologinę žemdirbystę Prancūzijoje

2014 m.	Tradicinė žemdirbystė	Ekologinė žemdirbystė
Derlius (t/ha)	8.9	3.3
Produkcijos supirkimo kaina (€/t)	165	360
Bendrosios pajamos (€/ha)	1468	1188
Trąšos (€/ha)	222	0
Sėklos (€/ha)	63	140
Žemės dirbimas (€/ha)	173	25*
Bendros išlaidos (€/ha)	458	165
Bendras gamybinis pelnas (€/ha)	1010	1023

*Vienas išpurenimas ir vienas išakėjimas

Agroekologinės sistemos ekonominių rezultatų pavyzdys

Produkcijos gamybos sąnaudos	€/ha	%
Žemės ūkio darbai	724	74
Sėklos	258	26
Pesticidai	0	0
Trąšos	0	0
Pašarai	0	0
Žemės dirbimas (€/ha)	173	25*
Bendros produkcijos gamybos sąnaudos	982	100

Agroekologinės sistemos ekonominių rezultatų, palyginti su tradicine ariamąja žemdirbyste, pavyzdys (2015 m.)

	Agroekologinė žemdirbystė	Tradicinė žemdirbystė
Bendras gamybinis pelnas iš ha	€	€
Bendras gamybinis pelnas be paramos	450	≈0
Parama (išmokos)	702	300
Bendras gamybinis pelnas su parama	1.152	300

Socialiniai aspektai: mikroūkiai

Mikroūkiai nuo 1 iki 4 ha

- Pavyzdžiai: ožkos sūris, sodininkystė, žolė šeriamos kiaulės ir naminiai paukščiai;
- Žemės prieinamumas, kooperacija, draugiškumas aplinkai,
  - ⇒ Produkcijos diversifikacija;
  - ⇒ Jokių finansinių nuostolių, būdingų dideliems ūkiams;
  - ⇒ Jokių investicijų į žemę;
  - ⇒ Abipusiškai naudinga partnerystė.

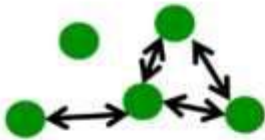
Socialiniai ir visuomeniniai aspektai

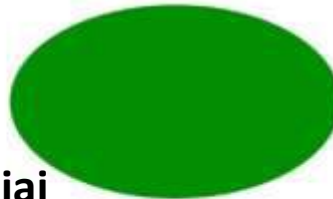
Ekonomiški sodai

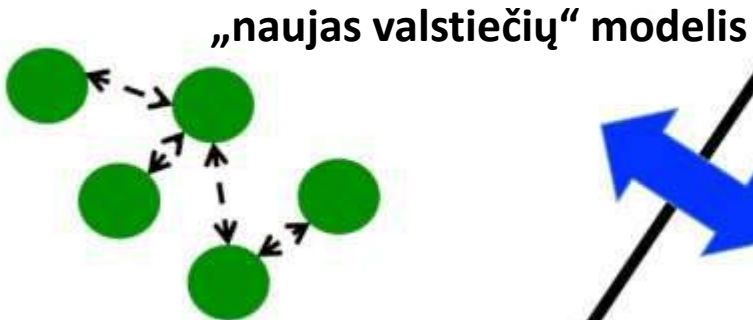
Mikroūkiai aplink miestus

Dideli agroekologiniai ūkiai

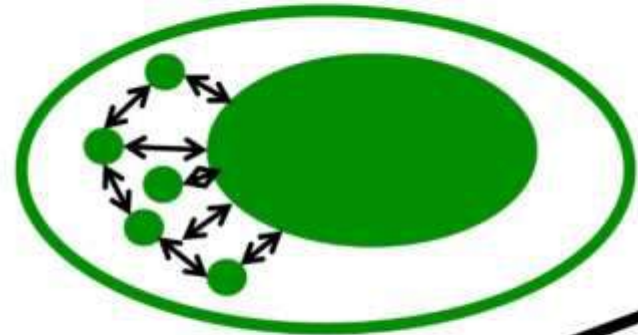

Vidutiniai ūkiai:

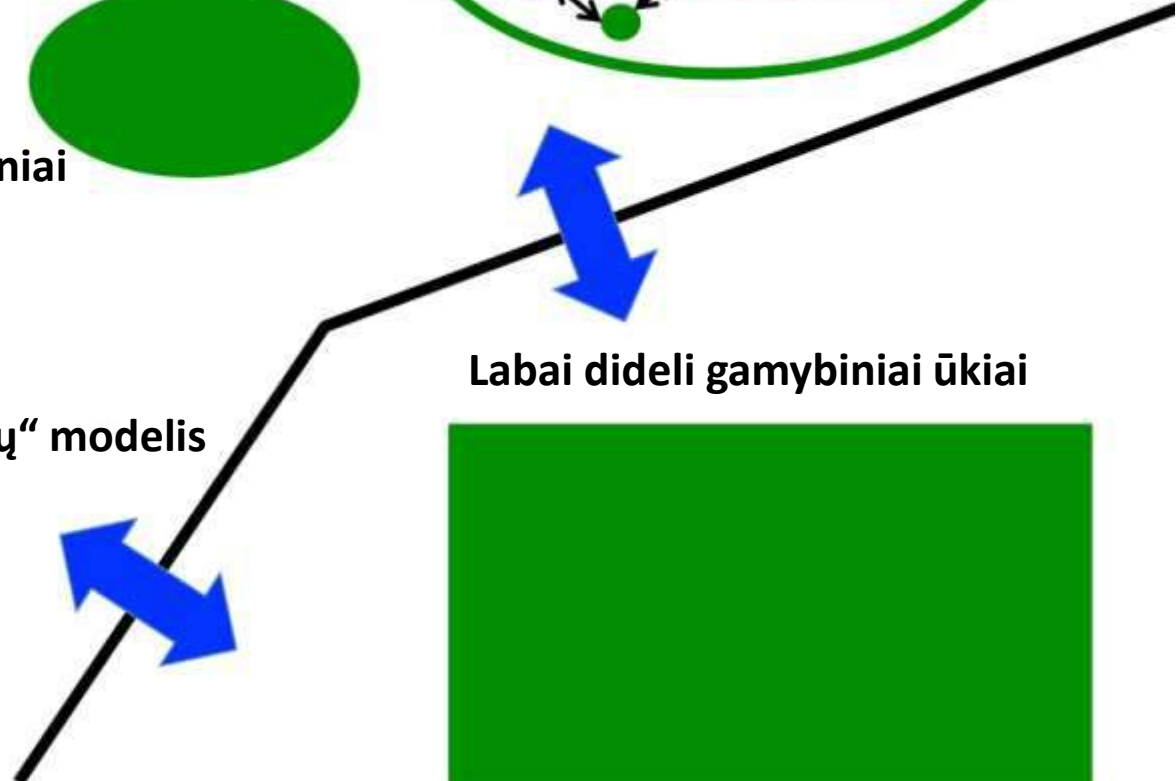

Keletas ateityje galimų naudoti modelių

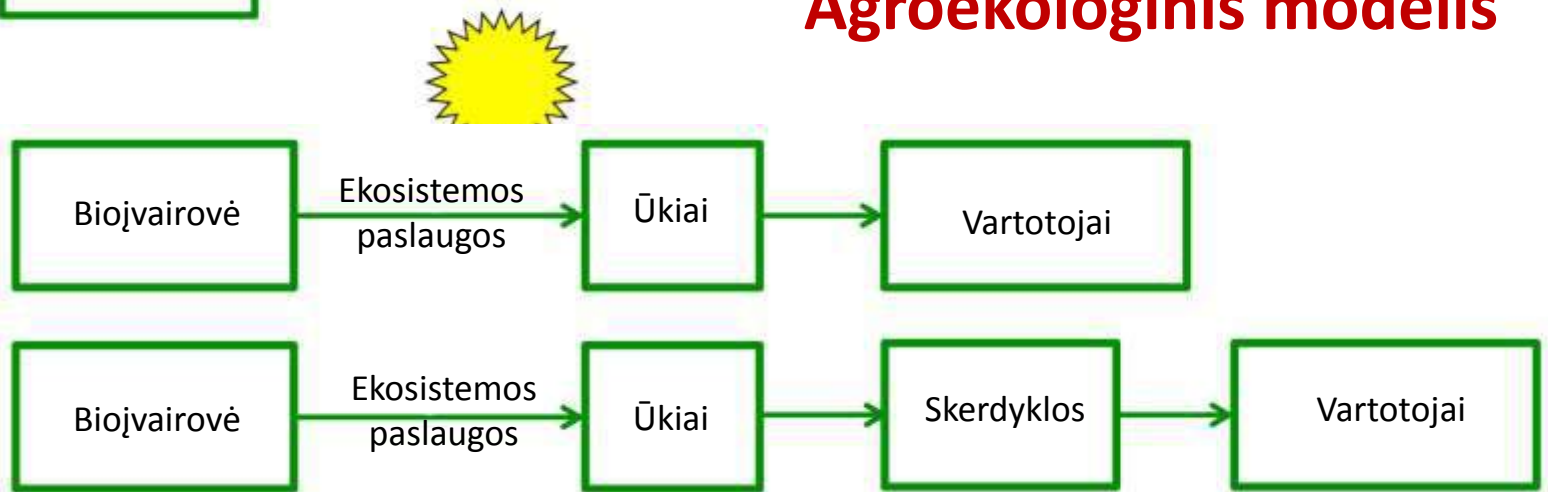
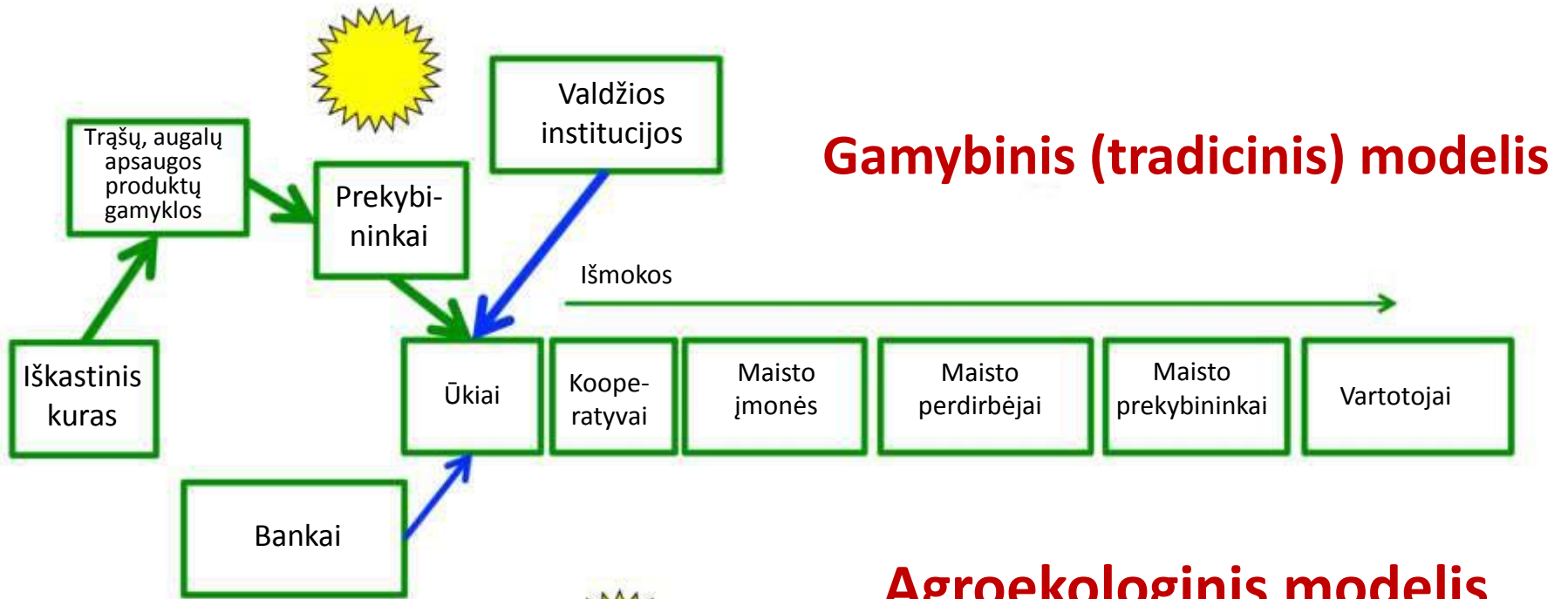
Mikro- ir didesni ūkiai

Labai dideli gamybiniai ūkiai

Agroekologijos perspektyva

Tūkstančių darbo vietų žemės ūkio sektoriuje sukūrimas.

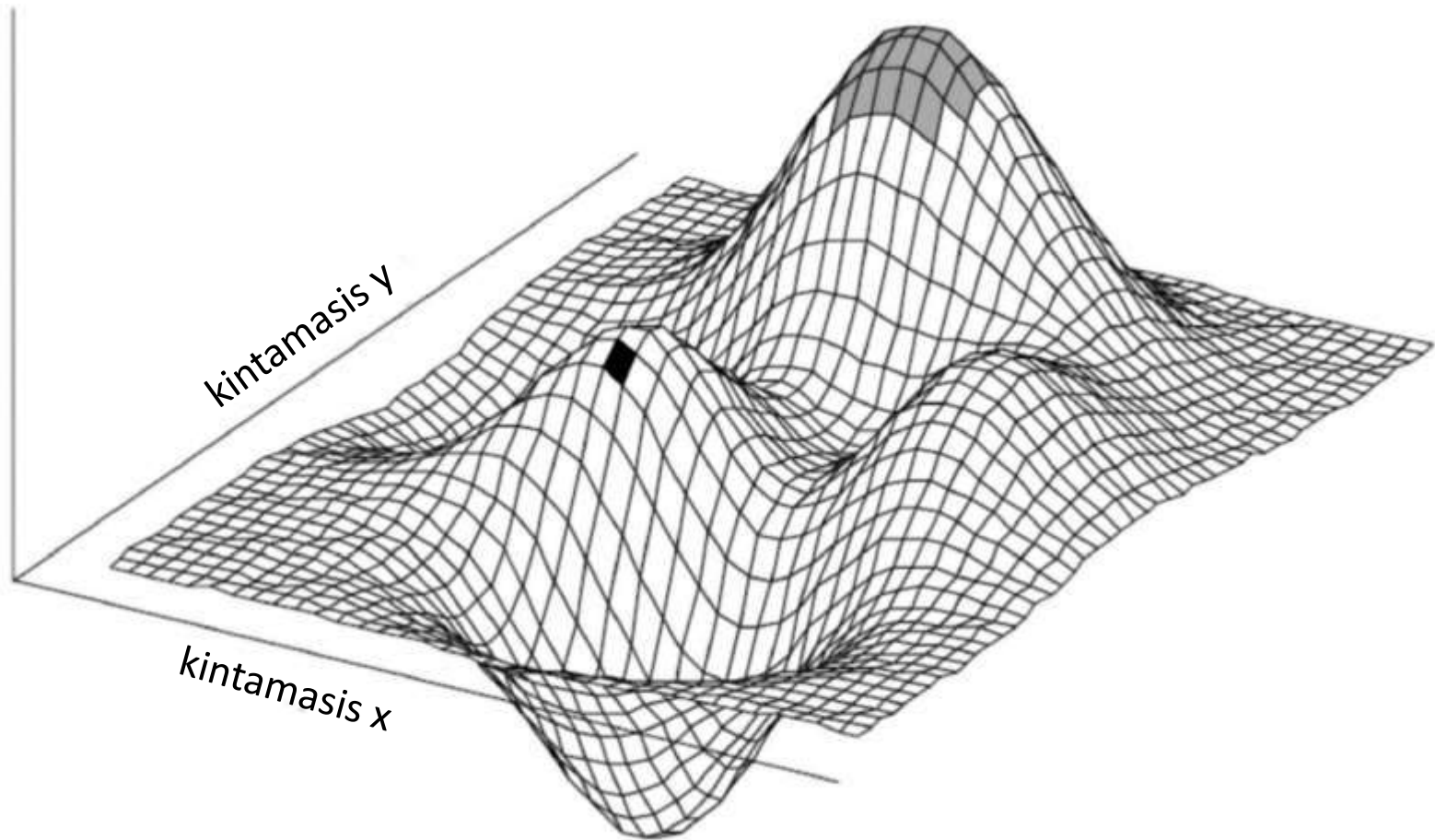
Savarankiškas apsirūpinimas pašarais, pašarų kokybė.

Miesto gyventojų įtraukimas.

Vietinių ekonominių tinklų sukūrimas:

- vietinė valiuta,
- „maisto juostos“ aplink miestus,
- gamintojų – perdirbėjų – prekybininkų tinklai,
- kiti amatininkai: nauji įrankiai, įrenginiai,
- energijos perdavimas.

Laimė, harmonija, pajamos

Pritaikyta iš Weiner, 2003

Dvi naujos iniciatyvos

Agroekologija Europoje : www.agroecology--europe.org

1-asis forumas, surengtas 2017 m. spalio 25–27 d. Lione, Prancūzijoje.

AGROTOPIA: Agroekologijos mokymų centras www.agrotopia.eu

Ačiū už dāmesj!